

UNIVERSITY OF TORONTO

Prajnaparamitas. Satasaha-
strika

Satasahastrika prajna-
paramita

BL
1411
P7 S3
1902
Pt. 1
f2sc.13

XIII

BIBLIOTHECA INDICA:

COLLECTION OF ^AORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.
NEW SERIES, No. 1224.

शतसाहस्रिका प्रज्ञापारमिता ।

ŚATASĀHASRIKĀ-PRAJÑĀ-PĀRAMITĀ :

^A
THEOLOGICAL AND PHILOSOPHICAL DISCOURSE
OF

BUDDHA WITH HIS DISCIPLES
(IN A HUNDRED-THOUSAND STANZAS).

EDITED BY
PRATĀPACANDRA GHOṢA
PART I. FAS. XIII.

CALCUTTA :

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS,
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 57, PARK STREET.
1910.

BL
1411
P783
1902
pt. 1
fasc. 13
LIBRARY
JUN 26 1968
UNIVERSITY OF TORONTO

ASIATIC SOCIETY OF BENGAL,

No. 57, PARK STREET, CALCUTTA,

AND OBTAINABLE FROM

The Society's Agents—

MR. BERNARD QUARITCH, 11, Grafton Street, New Bond Street, London, W.,
AND MR. OTTO HARRASSOWITZ, BOOKSELLER, Leipzig, Germany.

Complete copies of those works marked with an asterisk * cannot be supplied—some of the Fasciculi being out of stock.

BIBLIOTHECA INDICA.

Sanskrit Series.

*Advaita Brahma Siddhi, Fasc. 2,4 @ /10/ each	...	Rs. 1	4
Advaitachintā Kaustubha, Fasc. 1-3 @ /10/ each	...	1	14
*Agni Purāṇa, Fasc. 6-14 @ /10/ each	...	5	0
Aitarāya Brāhmaṇa, Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-5; [Vol. III, Fasc. 1-5, Vol. IV, Fasc. 1-8 @ /10/ each	...	14	6
Aitareyalocana	...	2	0
*Anu Bhāṣhya, Fasc. 2-5 @ /10/ each	...	2	8
Aphorisms of Sāṇḍilya (English), Fasc. 1 @ 1/-	...	1	0
Aṣṭasāhasrikā Prajñāpāramitā, Fasc. 1-6 @ /10/ each	...	3	12
*Atharvāna Upanishad, Fasc. 4-5 @ /10/ each	...	1	4
Ātmatattvaviveka, Fasc. I	...	0	10
Aṣṭavaiidyaka, Fasc. 1-5 @ /10/ each	...	3	2
Avadāna Kalpalatā, (Sams. and Tibetan) Vol. I, Fasc. 1-7 Vol. II, Fasc. 1-6 @ 1/ each	...	13	0
Bālam Bhaṭṭi, Vol. I, Fasc. 1-2, Vol. II, Fasc. 1, @ /10/ each	...	1	14
Baudhāyana Śranta Sūtra, Fasc. 1-3; Vol. II, Fasc. 1-2 @ /10/ each	...	3	2
*Bhāmati, Fasc. 4-8 @ /10/ each	...	3	2
Bhāṭṭa Dipikā, Vol. I, Fasc. 1-6; Vol. II, Fasc. 1, @ /10/ each	...	4	6
Baudhyostatrasangraha	...	2	0
Brahma Sūtra, Fasc. 1 @ /10/ each	...	0	10
Bṛhaddevatā, Fasc. 1-4 @ /10/ each	...	2	8
Bṛhaddharma Purāṇa, Fasc. 1-6 @ /10/ each	...	3	12
Bodhicaryāvatāra of Śāntideva, Fasc. 1-5 @ /10/ each	...	3	2
Ōri Cantinatha Charita, Fasc. 1	...	0	10
Ōatadūṣaṇi, Fasc. 1-2 @ /10/ each	...	1	4
Catalogue of Sanskrit Books and MSS., Fasc. 1-4 @ 2/ each	...	8	
Ōatapatha Brāhmaṇa, Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-5 Vol. III, Fasc. 1-7; Vol. V, Fasc. 1-4 @ /10/ each	...	14	6
Ditto Vol. VI, Fasc. 1-3; Vol. VII, Fasc. 1-3 @ 1/4/ each	...	3	2
Ditto Vol. VII, Fasc. 1-3 @ /10/	...	1	14
Ōatasāhasrikā-prajñāpāramitā, Part I, Fasc. 1-12 @ /10/ each	...	7	8
*Caturvarga Chintāmaṇi, Vol. II, Fasc. 1-25; Vol. III, Part I, Fasc. 1-18, Part II, Fasc. 1-10; Vol. IV, Fasc. 1-6 @ /10/ each	...	36	4
Ditto Vol. IV, Fasc. 7-8, @ 1/4/ each	...	1	10
Ditto Vol. IV, Fasc. 8, @ /10/	...	0	12
Ōlokavartika, (English), Fasc. 1-7 @ 1/4/ each	...	8	2
*Ōranta Sūtra of Āpastamba, Fasc. 12-17 @ /10/ each	...	3	
Ditto Ōāṅkhāyana, Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-4; Vol. III, Fasc. 1-4; Vol. 4, Fasc. 1 @ /10/ each	...	10	0
Ōrī Bhāṣhyam, Fasc. 1-3 @ /10/ each	...	1	4
Dāna Kriyā Kaumudī, Fasc. 1-2 @ /10/ each	...	1	3
Gadadhara Paddhati Kālasāra, Vol. I, Fasc. 1-7 @ /10/ each	...	4	2
Ditto Ācārasāra, Vol. II, Fasc. 1-4	...	3	2
Gobhiliya Grhya Sūtra, Vol. I, @ /10/ each	...	3	8
Ditto Vol. II, Fasc. 1-2 @ 1/4/ each	...	2	1
Haralata	...	1	1
Karmapradīph, Fasc. 1	...	1	6
Kāla Viveka, Fasc. 1-7 @ /10/ each	...	4	8
Kātantra, Fasc. 1-6 @ /12/ each	...	4	
Kathā Sarit Sāgara, (English) Fasc. 1-14 @ 1/4/ each	...	17	8
*Kūrma Purāṇa, Fasc. 3-9 @ /10/ each	...	4	0
Lalita-Vistara, (English) Fasc. 1-3 @ 1/- each	...	3	0
Madana Pārijāta, Fasc. 1-11 @ /10/ each	...	6	14
Mahā-bhāṣya-pradīpodyota, Vol. I, Fasc. 1-9; Vol. II, Fasc. 1-12; Vol. III, Fasc. 1-9 @ /10/ each	...	18	12
Manuṭikā Sangraha, Fasc. 1-3 @ /10/ each	...	1	14

सिकारोऽविद्याऽनवकारशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्या प्रकृतिशून्येति मनसिकरोति । ताच्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यासर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति । ताच्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्या खलक्षणशून्येति मनसिकरोति । ताच्च खलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यातो वज्रशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्यास्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चस्वभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽविद्याऽभावस्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताच्चाऽ-

भावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्कारोऽध्यात्मशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्कारोवह्निर्द्विशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च वह्निर्द्विशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्कारोऽध्यात्मवह्निर्द्विशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मवह्निर्द्विशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्कारः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्कारोमहाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चमहाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः संस्कारः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽनवराग्यशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
राग्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारः सर्वधर्मशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च
सर्वधर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः संस्कारः स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽनुपलम्भशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः संस्कारोऽभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽ-
भावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चर-
न्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः विज्ञानमध्यात्मशून्य-
मिति मनसिकरोति । तच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच
शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोविज्ञानं वह्निर्द्विशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च वह्निर्द्वि-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो विज्ञानमध्यात्मवर्द्धिशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चा-
ध्यात्मवर्द्धिशून्यतामुपलभते तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्ध-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाशून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च
परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं संसृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च संसृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं संसृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽसंसृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरत्नपगतमर्वाकारज्ञता प्रतिमंयुक्तमन-

सिकारो विज्ञानमनवराग्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
राग्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वल-
क्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो विज्ञानमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-

ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो नामरूपमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो नामरूपं वहिर्द्विशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च वहिर्द्विशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो नामरूपमध्यात्मवह्निर्द्विशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मवह्निर्द्विशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो नामरूपं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो नामरूपं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च महाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो नामरूपं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमव्यक्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽव्यक्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमनवराध्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
राध्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमनशकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो नामरूपं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमनुपलभ्यशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुप-
लभ्यशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो नामरूपमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्य-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चर-
न्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः षडायतनमध्यात्मशून्य-
मिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच
शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं बहिर्द्धाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च बहि-
र्द्धाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः षडायतनमध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं शून्यताशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
शून्यताशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः षडायतनं महाशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च महा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं परमार्थशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च पर-
मार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः षडायतनं संस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः षडायतनमसंस्कृतशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनमनवरायशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
रायशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वलक्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनमनुपलम्भशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुप-
लम्भशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः षडायतनं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः षडायतनमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमिताया-
ञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्रर्गोऽध्यात्मशून्य
इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्य-
तयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्रर्गो वहिर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च वहिर्द्वा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारः स्रर्गोऽध्यात्मवह्निर्द्वाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्म-
वह्निर्द्वाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्रर्गः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्रर्गो महाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः परमार्थशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः संस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽनवराग्रशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवराग्र-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गोऽनवकारशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्वर्गः प्रकृतिशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारः स्पर्शः सर्व्वधर्माशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च सर्व्वधर्मा-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्व्वीकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्पर्शः स्वलक्षणशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्व्वीकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्पर्शाऽनुपलम्भशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्व्वीकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्पर्शाऽभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्व्वीकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्पर्शः स्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्व्वीकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः स्पर्शाऽभावस्वभावशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चर-
न्नपगतसर्व्वीकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारो वेदनाऽध्यात्मशून्येति
मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना वहिर्द्वांशुन्येति मनसिकरोति । ताञ्च वहिर्द्वां-
शुन्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽध्यात्मवह्निर्द्वांशुन्येति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मवह्निर्द्वांशुन्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना शून्यताशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना महाशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना परमार्थशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना संस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽत्यन्तशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽनवरागशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवराग-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽनवकारशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाप्रकृतिशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनासर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदना स्वलक्षणशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वेदनाऽनुपलम्भशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारोवेदना भावशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव शून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारोवेदना स्वभावशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त-
मनसिकारोवेदनाऽभावस्वभावशून्येतिमनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभृते बोधिसत्वो महासत्वः प्रज्ञापारमितायाञ्च-
रन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारस्तृणाऽध्यात्मशून्येति मन-
सिकरोति । ताञ्चाध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया-
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगत सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृणावहिर्द्वीशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च वहिर्द्वीशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृणाऽध्यात्मवहिर्द्वीशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च वहिर्द्वी-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगत सर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृणाऽध्यात्मवहिर्द्वीशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाध्यात्मवहिर्द्वी
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-

कारस्तृष्णाशून्यताशून्येति मनसि करोति । ताञ्च शून्यताशून्यतामुप-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि
कारस्तृष्णामहाशून्येति मनसि करोति । ताञ्च महाशून्यतामुप-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णापरमार्थशून्येति मनसि करोति । ताञ्च परमार्थ
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णासंस्कृतशून्येति मनसि करोति । ताञ्च संस्कृतशून्यतामुपल-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णाऽसंस्कृतशून्येति मनसि करोति । ताञ्चाऽसंस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्त मनसि
कारस्तृष्णाऽत्यन्तशून्येति मनसि करोति । ताञ्चाऽत्यन्तशून्यतामुप-
लभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णाऽनवरागशून्येति मनसि करोति । ताञ्चाऽनवरागशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारस्तृष्णाऽनवकारशून्येति मनसि करोति । ताञ्चाऽनवकारशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारस्तृष्णाप्रकृतिशून्येति मनसि करोति । ताञ्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार
स्तृष्णासर्वधर्मशून्येतिमनसि करोति । ताञ्च सर्वधर्मशून्यतामुपलते ।
तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णास्वलक्षणशून्येतिमनसि करोति । ताञ्च स्वलक्षणशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णाऽनुपलभशून्येति मनसि करोति । ताञ्चाऽनुपलभशून्य-
तामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णाऽभावशून्येतिमनसि करोति । ताञ्चाऽभावशून्यतामुप-
लभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारस्तृष्णास्वभावशून्येति मनसि करोति । ताञ्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्त मनसि
कारस्तृष्णाऽभावस्वभाव शून्येतिमनसि करोति । ताञ्चाऽभावस्वभाव
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्वोमहासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नप-

गतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानमध्यात्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्चाध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानं वहिर्द्धाशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च वहिर्द्धाशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानमध्यात्मवह्निर्द्धाशून्यमिति मनसि करोति । ताच्चाऽध्यात्मवह्निर्द्धाशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानशून्यताशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च शून्यताशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानं महाशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च महाशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानं परमार्थशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च परमार्थशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकार उपादानं संकृतशून्यमिति मनसि करोति । ताच्च संकृतशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानमसंस्कृतशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च ऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्त
मनसिकार उपादानमयन्तशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानमनवराग्रशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चाऽनवराग्र-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानमनवकारशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानं प्रकृतिशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्व्वकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानं सर्व्वधर्म शून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च सर्व्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानं स्वलक्षणशून्यमिति करोति । ताञ्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-

कार उपादानमनुपलम्भशून्यमिति मनसि करोति । ताच्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानमभावशून्यमिति मनसिकरोति ताच्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कार उपादानमभावस्वभावशून्यमिति मनसि करोति । ताच्चाऽभाव-
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

युनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्न-
पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारोभवोऽध्यात्म शून्य इति
मनसि करोति । ताच्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथा च शून्य-
तयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो भवो वहिर्द्विशून्य इति मनसिकरोति । ताच्च वहिर्द्वि-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽध्यात्मवहिर्द्विशून्य इति मनसि करोति । ताच्चाऽध्यात्म-
वहिर्द्विशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्त-मनसि

कारोभवः शून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यताशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः महाशून्य इति मनसि करोति । ताञ्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः परमार्थ शून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च परमार्थ
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः संस्कृतशून्यइति मनसिकरोति । ताञ्च संस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारोभवोऽसंस्कृतशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृतशून्यता
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽत्यन्तशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारोभवोऽनवरागशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चानवरागशून्य-
तामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजताप्रतिन्युक्तमनसि-
कारोभवोऽनवकार शून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवःप्रकृतिशून्य इति मनसि करोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवः सर्वधर्मशून्य इति मनसि करोति । ताञ्च सर्वधर्मशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारोभवः स्वलक्षणशून्य इति मनसि करोति । ताञ्च स्वलक्षण
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽनुपलम्भशून्य इति मनसि करोति । ताञ्चाऽनुपलम्भ-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽभावशून्य इति मनसि करोति । ताञ्चाऽभावशून्यता-
मुपलभते । ताञ्चाऽभाव शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया
मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि
कारोभवः स्वभावशून्य इति मनसि करोति । ताञ्च स्वभावशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोभवोऽभावशून्य इति मनसि करोति । ताञ्चाऽभावस्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

पुनरपरं सुभृते बोधिमत्तो महामत्तः प्रज्ञापारमितायाश्चरन्-
पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारो जातिरध्यात्मशून्येति मनसि
करोति । ताञ्चाऽध्यात्मशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते
उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिवहिर्द्धा शून्य इति मनसि करोति । ताञ्च वहिर्द्धा-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिरध्यात्मवहिर्द्धाशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्चाऽध्यात्म
वहिर्द्धाशून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिशून्यताशून्य इति मनसिकरोति । ताञ्च शून्यता-
शून्यतामुपलभते । तथा शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिसद्वाशून्य इति मनसि करोति । ताञ्च सद्वाशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिः परमार्थशून्य इति मनसि करोति । ताञ्च परमार्थ
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिः संकृतशून्यता मनसिकरोति । ताञ्च संकृतशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जातिरसंस्कृतशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽसंस्कृतशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिरत्यन्तशून्येति मनसि करोति । ताञ्चात्यन्तशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिरनवरागशून्येति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनवरागशून्य-
तामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिरनवकार शून्येति मनसि करोति । ताञ्चाऽनवकार-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिः प्रकृतिशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृतिशून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिः सर्वधर्मशून्येति मनसिकरोति । ताञ्च सर्वधर्म-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिः स्वलक्षणशून्येति मनसि करोति । ताञ्च स्वलक्षण-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-

कारोजातिरनुपलभ्यते इति मनसि करोति । ताच्चाऽनुपलभ्य-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिरभावशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽभाव शून्यता-
मुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिः स्वभावशून्यइति मनसि करोति । ताच्च स्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाश्चरन्पगत सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजातिरभावस्वभावशून्येति मनसि करोति । ताच्चाऽभावस्वभाव-
शून्यतामुपलभते । तथा च शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिमत्वोसहामलःस्पर्शः वेदना दृष्ट्या उपा-
दानं भवं जातिः जरामरणं कृत्युपस्थानानि भावयति । तानि च
कृत्युपस्थानान्युपलभते । तैश्च कृत्युपस्थानैर्मन्यते उपलभ्ययोगेन ।
एवं, सम्यक् प्रहणानि ऋद्धिपादान् इन्द्रियाणि बलानि । बोध्य-
ज्ञानि आर्याष्टाङ्गामार्गं आर्यसत्यानि ध्यानानि अप्रमाणानि
आरूप्यसमापत्तीः विमोचान् अनुपूर्वविचारसमापत्तीः शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितविमोचम् खानि अभिज्ञाः समाधीन् धारणी-
मुखानि तथागतबलानि वैशारद्यानि प्रतिसम्बिद्ः महाकरुणं
आवेणिकयुद्धधर्मान् ।

स प्रज्ञापारमिताश्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजरामरणमध्यात्मशून्यमिति मनसि करोति । ताच्चाऽध्यात्म-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जरामरणं वहिर्द्विशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च वहिर्द्वी-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारो जरामरणमध्यात्मवह्निर्द्विशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चा-
ऽध्यात्मवह्निर्द्विशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजरामरणं शून्यताशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चशून्यता-
शून्यतामुपलते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसि-
कारोजरामरणं महाशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च महाशून्यता-
मुपलभते । तथाच शून्यतया मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं परमार्थशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च पर-
मार्थशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं संस्कृतशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्च संस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमसंस्कृतशून्यमिति मनसि करोति । ताञ्चाऽसंस्कृत-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमत्यन्तशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽत्यन्त-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमनवराशशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
राशशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमनवकारशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽनव-
कारशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं प्रकृतिशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च प्रकृति-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं सर्वधर्मशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च सर्व-
धर्मशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं स्वलक्षणशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च स्वल-
क्षणशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमनुपलब्धशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽनुपलब्धशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलब्धयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो जरामरणमभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चाऽभाव-
शून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणं स्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्च
स्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो जरामरणमभावस्वभावशून्यमिति मनसिकरोति । ताञ्चा-
ऽभावस्वभावशून्यतामुपलभते । तथाच शून्यतयामन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वो महासत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्न-
पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमनसिकारः स्मृत्युपस्थानानि भाव-
यति । तानि च स्मृत्युपस्थानान्युपलभते । तैश्च स्मृत्युपस्थानैर्मन्यते
उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः सम्यक्प्रहाणानि भावयति । तानि च सम्यक्प्रहाणान्युप-
लभते । तैश्च सम्यक्प्रहाणैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः ऋद्धिपादान् भावयति । तानि च ऋद्धिपादानुपलभते ।
तैश्च ऋद्धिपादैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्नपगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः इन्द्रियाणि भावयति । तानि चेन्द्रियान्युपलभते । तैश्चे-
न्द्रियैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो बलानि भावयति । तानि च बलान्युपलभते । तैश्च बलै-
र्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो बोध्यङ्गानि भावयति । तानि च बोध्यङ्गान्युपलभते । तैश्च
बोध्यङ्गैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकार आर्याष्टाङ्गमार्गं भावयति । तैश्चाऽऽर्याष्टाङ्गमार्गमुपलभते ।
तेन चाऽर्याष्टमार्गेन मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकार आर्यसत्यानि भावयति । तानि च आर्यसत्यान्युपलभते ।
तैश्च आर्यसत्यैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो ध्यानानि भावयति । तानि च ध्यानान्युपलभते । तैश्च
ध्यानेन मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽप्रमाणानि भावयति । तानि चाप्रमाणान्युपलभते ।
तैश्चाऽप्रमाणैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकार आरूप्यसमापत्तीर्भावयति । ताञ्चारूप्यसमापत्तीरुपलभते ।
ताभिश्चारूप्यसमापत्तिभिर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-

सिकारो विमोक्षान् भावयति । ताञ्च विमोक्षानुपलभते । तैश्च विमोक्षैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽनुपूर्वविहारसमापत्तीर्भावयति । ताञ्चानुपूर्वविहारसमा-
पत्तीरुपलभते । ताभिश्चानुपूर्वविहारसमापत्तिभिर्मन्यते उपलम्भ-
योगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानि भावयति । तानि
च शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षमुखान्युपलभते । तैश्च शून्यता-
निमित्ताप्रणिहितमोक्षमुखैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारोऽभिज्ञाः भावयति । तास्याऽभिज्ञा उपलभते । ताभिश्चाभि-
ज्ञाभिर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः समाधीन् भावयति । तांश्च समाधीनुपलभते । तैश्च
समाधिभिर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो धारणीमुखानि भावयति । तानि च धारणीमुखान्युप-
लभते । तैश्च धारणीमुखैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारज्ञता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारस्तथागतवल्लानि भावयति । तानि च तथागतवल्लान्युप-
लभते । तैश्च तथागतवल्लैर्मन्यते उपलम्भयोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो वैशारद्यानि भावयति । तानि च वैशारद्यान्युपलभते ।
तैश्च वैशारद्यैर्मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारः प्रतिसम्बिदो भावयति । ताश्च प्रतिसम्बिद उपलभते ।
ताभिर्य प्रतिसम्बिद्धैर्मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकारो महाकरुणाम्भावयति । ताञ्च महाकरुणामुपलभते ।
तथाच महाकरुणयामन्यते उपलभ्ययोगेन ।

स प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्पगतसर्वाकारजता प्रतिसंयुक्तमन-
सिकार आवेणिकबुद्धधर्मान् भावयति । तांश्च बुद्धधर्मानुपलभते ।
तैश्च बुद्धधर्मैर्मन्यते उपलभ्ययोगेन ।

एवं खलु सुभूते बोधिसत्त्वो महामत्त्वः प्रज्ञापारमितायाञ्चरन्-
नुपायकुशल इमं प्रज्ञापारमितानिर्देशात् श्रुत्वोत्तस्यति सन्त्वस्यति
सन्त्वाममापद्यते । आह । कथम्भगवन् बोधिसत्त्वो महामत्त्वः पाप-
मित्रहन्तगतो भवति । येन पापमित्रेण परिगृहीत इमं प्रज्ञा-
पारमितानिर्देशं श्रुत्वोत्तस्यति सन्त्वस्यति सन्त्वाममापद्यते । भग-
वानाह । इह सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य पापमित्रं यः प्रज्ञा-
पारमितायां चरन्तं विरेचयति विक्कन्दयति । ध्यानपारमिताया-
ञ्चरन्तं विरेचयति विक्कन्दयति । वीर्यपारमितायां चरन्तं विरे-
चयति विक्कन्दयति । ज्ञान्तिपारमितायां चरन्तं विरेचयति
विक्कन्दयति । शीलपारमितायाञ्चरन्तं विरेचयति विक्कन्दयति ।

दानपारमितायाञ्चरन्तं विरेचयति विहृन्दयति । नाऽत्र शिञ्चित्यं । नैतत्तथागतभाषितं नैषधर्मी नविनयः । कुवितर्का एते सूत्रान्ताः नैते श्रोतव्याः नोद्ब्रहीतव्याः न धारयितव्याः न वाचयितव्याः न पर्यवाप्तव्याः । न योनिशो मनसि कर्त्तव्याः नैतेपरेभ्यो देशयितव्याः । इत्ययं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं योऽस्मै नमारकर्माण्युपदिशति । नमारदोषानाचष्टे इति । मारः पापीयान् बुद्धवेषेणोपसंक्रम्य बोधिसत्त्वं महासत्त्वं षड्भ्यः पारमिताभ्यो विरेचयति विहृन्दयति । किन्ते कुलपुत्र प्रज्ञापारमितया भाषितया । किन्ते ध्यानपारमितया भाषितया । किन्ते वीर्यपारमितया भाषितया । किन्ते चान्तिपारमितया भाषितया । किन्ते शीलपारमितया भाषिताया । किन्ते दानपारमितया भाषितया । इत्येवं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् बुद्धरूपेण बोधिसत्त्वं महासत्त्वमुपसंक्रम्य आवकं प्रतिसंयुक्तसूत्रं गेयं व्याकरणं गायो दाननिदानत्युक्तकजातकवैपुल्याद्भूतधर्मावदानोपदेशं देशयति । विवृणोति विभजते उत्तानीकरोति सम्प्रकाशयति । य इमान्येवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे न बोधयत्ययं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् बुद्धवेषेण बोधिसत्त्वं महासत्त्वमुपसंक्रम्यैवं वदति । न ते किञ्चित् कुलपुत्र बोधिचित्तं नापि

त्वमवैवर्तिको न त्वं शक्यस्यनुत्तरां सम्यक्सम्बोधिमभिमख्योदुम् ।
य इमान्येवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे न बोधयति । अथं
सुभृते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य पापमित्रं बोधितव्यम् ।

पुनरपरं सुभृते मारः पापीयान् बुद्धवेषेण बोधिमत्त्वं महा-
मत्त्वसुपमं कस्यैवं वदति । चक्षुः कुलपुत्रं शून्यमात्मनात्मीयेन वा ।
श्रोत्रं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । घ्राणं शून्यमात्मनात्मीयेन वा ।
जिह्वा शून्यमात्मनात्मीयेन वा । कायः शून्य आत्मनात्मीयेन वा ।
मनः शून्यमात्मनात्मीयेन वा । रूपं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । शब्दः
शून्य आत्मनात्मीयेन वा । गन्धः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । रसः
शून्य आत्मनात्मीयेन वा । स्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । धर्मः
शून्य आत्मनात्मीयेन वा । चक्षुर्विज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा ।
श्रोत्रविज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । घ्राणविज्ञानं शून्यमात्मना-
त्मीयेन वा । जिह्वाविज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । कायविज्ञानं
शून्यमात्मनात्मीयेन वा । मनोविज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा ।
चक्षुः संस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । श्रोत्रसंस्पर्शः शून्य आत्म-
नात्मीयेन वा । घ्राणसंस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । जिह्वा-
संस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । कायसंस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन
वा । मनः संस्पर्शः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । चक्षुः संस्पर्शप्रत्यय-
वेदनाशून्यमात्मनात्मीयेन वा । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यमात्मनात्मी-
येन वा । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यमात्मनात्मीयेन वा । जिह्वा-
संस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यमात्मनात्मीयेन वा । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदना-
शून्यमात्मनात्मीयेन वा । मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाशून्यमात्मनात्मीयेन वा ।

पृथिवीधातुः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । अन्धातुः शून्य आत्म-
 नात्मीयेन वा । तेजो धातुः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । वायु-
 धातुः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । आकाशधातुः शून्य आत्म-
 नात्मीयेन वा । विज्ञानधातुः शून्य आत्मनात्मीयेन वा । अविद्या-
 शून्यात्मनात्मीयेन वा । संस्काराः शून्या आत्मनात्मीयेन वा ।
 विज्ञानं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । नामरूपं शून्यमात्मनात्मीयेन
 वा । षड्रायतनं शून्यमात्मनात्मीयेन वा । स्वर्गः शून्य आत्मनात्मी-
 येन वा । वेदनाशून्यात्मनात्मीयेन वा । तृष्णाशून्यात्मनात्मीयेन
 वा । उपादानशून्यमात्मनात्मीयेन वा । भवः शून्य आत्मनात्मी-
 येन वा । जातिरशून्यात्मनात्मीयेन वा । जरामरणं शून्यमात्म-
 नात्मीयेन वा ।

दानपारमिताशून्यात्मनात्मीयेन वा । शीलपारमिताशून्यात्म-
 नात्मीयेन वा । चान्तिपारमिताशून्यात्मनात्मीयेन वा । वीर्य-
 पारमिताशून्यात्मनात्मीयेन वा । ध्यानपारमिताशून्यात्मनात्मी-
 येन वा । प्रज्ञापारमिताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।

अध्यात्मशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । बहिर्द्विशून्यताशून्यात्म-
 नात्मीयेन वा । अध्यात्मबहिर्द्विशून्यतात्मनात्मीयेन वा । शून्यता-
 शून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । महाशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।
 परमार्थशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । संस्कृतशून्यताशून्यात्मनात्मी-
 येन वा । असंस्कृतशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । अत्यन्तशून्यता-
 शून्यात्मनात्मीयेन वा । अनवरागशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।
 अनवकारशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । प्रकृतिशून्यताशून्यात्मना-

त्मीयेन वा सर्वधर्मशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । स्वसूक्ष्मशून्यता-
शून्यात्मनात्मीयेन वा । अनुपलम्भशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।
अभावशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा । स्वभावशून्यताशून्यात्मनात्मी-
येन वा । स्वभावशून्यताशून्यात्मनात्मीयेन वा ।

कृत्युपाख्यानानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । सम्यक्प्रहाणानि
शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । ऋद्धिपादाः शून्या आत्मनात्मीयेन वा ।
इन्द्रियाणि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । वक्षानि शून्यान्यात्मनात्मी-
येन वा । बोध्यज्ञानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । आर्याष्टाङ्गमार्गः
शून्य आत्मनात्मीयेन वा । आर्यसत्यानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन
वा । ध्यानानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । अप्रमाणानि शून्या-
न्यात्मनात्मीयेन वा । आरूप्यसमापत्तयः शून्या आत्मनात्मीयेन वा ।
विमोक्षाः शून्या आत्मनात्मीयेन वा । अनुपूर्वविहारसमापत्तयः
शून्या आत्मनात्मीयेन वा । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्ष-
मुखानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । अभिज्ञाः शून्या आत्मनात्मी-
येन वा । समाधायः शून्या आत्मनात्मीयेन वा । धारणीमुखानि
शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । तथागतवल्लानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन
वा । वैशारद्यानि शून्यान्यात्मनात्मीयेन वा । प्रतिसम्बिदः शून्या
आत्मनात्मीयेन वा । महाकरुणाशून्यात्मनात्मीयेन वा । आवे-
णिकबुद्धधर्माः शून्या आत्मनात्मीयेन वा । किं करिष्यनुत्तरां
सम्यक्सम्बोधिमभिसम्बुध्य ।

य इमान्येवं रूपाणि सारकस्मांणि नाच्छे नोपदिशत्ययं
सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् बुद्धवेषेण नोपसंक्रम्य बोधिसत्त्वं महासत्त्वमेवं वदति । शून्या कुलपुत्रपूर्वादिबुद्धैर्भगवद्भिर्विधासत्त्वैः आवकैश्च । वात्र बुद्धाः न बोधिसत्त्वाः न आवकाः । एवं शून्या दक्षिणादिक् पश्चिमा उत्तरा अधस्तादुपरिष्ठात् चावत् समन्ताद्गदिशः शून्या बुद्धैर्भगवद्भिर्विधासत्त्वैः आवकैश्च । नाऽत्र बुद्धा न बोधिसत्त्वा न आवकाः । य इमान्येवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे नोपदिशत्ययं बोधिसत्वस्य महासत्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् आवकवेषेणोपसंक्रम्य बोधिसत्त्वं महासत्त्वं सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारेभ्यो विरेचयति । आवकप्रत्येकबुद्धप्रतिसंयुक्तमनसिकारैरवदत्यनुग्राहति । य एवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे नोपदिशत्ययं बोधिसत्वस्य महासत्वस्य पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयानुपाध्यायाचार्यवेषेणोपसंक्रम्य बोधिसत्त्वं महासत्त्वं बोधिसत्त्वचर्याया विरेचयोः सर्वाकारज्ञताप्रतिसंयुक्तमनसिकारेभ्यो विरेचयति । स्मृत्युपस्थानेषु नियोजयति । सम्यक्प्रहाणेषु नियोजयति । ऋद्धिपादेषु नियोजयति । बल्लेषु नियोजयति । बोध्यङ्गेषु नियोजयति । आर्याष्टाङ्गमार्गेषु नियोजयति । आर्य्यसत्येषु नियोजयति । ध्यानेषु नियोजयति । अप्रमाणेषु नियोजयति । आरूप्यसमापत्तिषु नियोजयति । विमोक्षेषु नियोजयति । अनुपूर्वविहारसमापत्तिषु नियोजयति । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु नियोजयति । एवं त्वं कुल-

पुत्रेमान् धर्मान् भाषित्वा आवकभूमिं साक्षात् कुरु किं करिष्य-
स्नुत्तरया सम्यक्सम्बोधा । य एवं रूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे
नोपदिशत्यथं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य पापमित्रं वेदि-
तव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् मातापितृवेषेणोपसंक्रम्य
बोधिसत्त्वं महामत्त्वमेवं वदति यत्र कुलपुत्र श्रोत आपत्तिफल
साक्षात्क्रिया । सकृदागामिफल साक्षात्क्रिया । अनागामिफल
साक्षात्क्रिया । अर्हत्त्व साक्षात्क्रिया । प्रत्येकबुद्धसाक्षात्क्रिया ।
तत्र योगमापद्यत । किन्तेऽनुत्तरया सम्यक्सम्बोधाऽभिसम्बुद्धया ।
यस्याः कृतेऽप्रमेया संख्येयान् कल्पान् संश्ररन्परिमाणान् हस्तपाद-
शिरस्त्रेदान्तुभविष्यसि । य इमान्येवं रूपाणि मारकर्माणि न
बोधयति नाचष्टे नोपदिशत्यथं सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य
पापमित्रं वेदितव्यम् ।

पुनरपरं सुभूते मारः पापीयान् भिक्षुवेषेणो बोधिसत्त्वं महा-
मत्त्वमुपक्रम्य अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति । अनिमित्तमिति
अप्रणिहितमित्यनभिसंस्कारं इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोपदि-
शति । वेदनाऽनित्येत्यनुपलम्भयोगेनोपदिशति । वेदनादुःखेत्य-
नात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति । अप्रणिहितेति अनभि-
संस्कारेति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । संज्ञा अनित्ये-

* रूपमनित्यमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति रूपदुःखमिति उपलम्भ-
योगेनोपदिशतीति वाक्यभागः सर्वत्र प्रयोक्तव्यः आदर्शपुस्तके न तथा
लिखितमस्ति । आदर्शानुरूपमत्र लिखितम् ।

त्युपलम्भयोगेनोपदिशति । संज्ञा दुःखेति अनात्मेति शान्तेति
 शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारेति विविक्तेति
 उपलम्भयोगेनोपदिशति । संस्कारा अनित्या इति उपलम्भयोगे-
 नोपदिशति । संस्कारा दुःखा इति अनात्मा न इति शान्ता
 इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभि-
 संस्कारा इति विविक्ता इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । विज्ञान-
 मनित्यमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति । विज्ञानं दुःखमित्यनात्मेति
 शास्त्रमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभि-
 संस्कार इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति ।

चक्षुरनित्यमिति दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अन-
 भिज्ञमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युप-
 लम्भयोगेनोपदिशति । घ्राणमनित्यमिति । अथायुष्मान् सुभूतिर्भग-
 वत्तामेतदवोचत् । बोधिसत्त्वो महासत्त्व इति भगवन्नुच्यते । कोऽस्य
 पदार्थः । एवमुक्ते भगवानायुष्मन्तं सुभूतिमेतदवोचत् । अपदार्थः
 सुभूते बोधिसत्त्वपदार्थः । तत्कस्य हेतोरनुत्पादा बोधिरनुत्पादः
 सत्त्वः । न हि सुभूते बोधौपदमस्तिनसत्त्वे तस्मादपदार्थो बोधि-
 सत्त्वपदार्थः । तद्यथापि नाम सुभूते आकाशेशकुनेः पदं न
 विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूते स्वप्नेपदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मायायाः पदं न विद्यते एवमेव बोधिसत्त्व
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम मरीच्याः पदं न विद्यते
 एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते

उदक्कचन्द्रस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम प्रतिश्रुत्कायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते प्रतिभासस्य पदं
न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते प्रतिबिम्बस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतनिर्म्मितस्य पदं न
विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते भूतकोश्याः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते । तथतायाः पदं न विद्यते ।
एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
अवितथतायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते अनन्यतथतायाः पदं न
विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते धर्मतायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते धर्मधातोः पदं न विद्यते ।
एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
धर्मस्मृतितायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते धर्मनियामतायाः पदं न विद्यते ।
एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य रूपे पदं न विद्यते । वेदनायां पदं न विद्यते
संज्ञायां पदं न विद्यते संस्कारेषु पदं न विद्यते विज्ञाने पदं न
विद्यते संस्कारेषु पदं न विद्यते विज्ञानेपदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य चक्षुषि पदं न विद्यते श्रोत्रे पदं न विद्यते घ्राणेपदं
न विद्यते जिह्वायां पदं न विद्यते काये पदं न विद्यते मनसि
पदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य चक्षुर्विज्ञानेपदं न विद्यते श्रोत्रविज्ञाने पदं न
विद्यते घ्राणविज्ञाने पदं न विद्यते जिह्वाविज्ञानेपदं न विद्यते
कायविज्ञाने पदं न विद्यते । मनोविज्ञाने पदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य चक्षुः संस्पर्शं पदं न विद्यते श्रोत्रसंस्पर्शं पदं न
विद्यते । घ्राणसंस्पर्शं पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शं पदं न विद्यते ।
कायसंस्पर्शं पदं न विद्यते । मनः संस्पर्शं पदं न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
मायापुरुषस्य चक्षुःसंस्पर्शं प्रत्ययवेदयिते पदं न विद्यते श्रोत्र-
संस्पर्शं प्रत्ययवेदयिते पदं न विद्यते घ्राणसंस्पर्शं प्रत्ययवेदयिते पदं
न विद्यते जिह्वासंस्पर्शं प्रत्ययवेदयिते पदं न विद्यते कायसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदयिते पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शं प्रत्ययवेदयिते पदं
न विद्यते ।

एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते
मायापुरुषस्याविद्यायां पदं न विद्यते संस्कारेषु पदं न विद्यते
विज्ञाने पदं न विद्यते नाम रूपे पदं न विद्यते षडायतने पदं
न विद्यते स्पर्शे पदं न विद्यते वेदनायां पदं न विद्यते तृष्णायां
पदं न विद्यते उपादाने पदं न विद्यते भवे पदं न विद्यते ।
जातौ पदं न विद्यते जरामरणे पदं न विद्यते ।

एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते
मायापुरुषस्य दानपारमितायां चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्य-
थापि नाम सुभृते मायापुरुषस्य शीलपारमितायां चरतः पदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्य चान्तिपार-
मितायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते
मायापुरुषस्य वीर्यपारमितायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्य-
थापि नाम सुभृते मायापुरुषस्य ध्यानपारमितायाञ्चरतः पदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्य प्रज्ञापारमिता-
याञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।

एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिताया-
ञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते
मायापुरुषस्याध्यात्म शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभृते मायापुरुषस्य बहिर्द्धाशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्याध्यात्म बहिर्द्धा-

शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 मायापुरुषस्य शून्यताशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते मायापुरुषस्य महाशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य परमार्थ शून्यतायाञ्चरतः
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य संस्कृत-
 शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 मायापुरुषस्यासंस्कृत शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते मायापुरुषस्यात्यन्तशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यानवराग्य शून्यतायाञ्चरतः
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यानवकार-
 शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते माया-
 पुरुषस्य प्रकृतिशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूते मायापुरुषस्य सर्वधर्मशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य स्वलक्षणशून्यतायाञ्चरतः
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याऽनुप-
 लब्धशून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 मायापुरुषस्याभाव शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते मायापुरुषस्य स्वभाव शून्यतायाञ्चरतः पदार्थो न
 विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याभावस्वभावशून्य-
 तायाञ्चरतः पदार्थो न विद्यते ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्च-
 रतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते माया-

पुरुषस्य स्मृत्युपस्थानेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्य सम्यक् प्रहाणेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्यार्द्धपादेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्येन्द्रियेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्य बलेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्य बोध्य-
ज्ज्ञेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरु-
षस्याख्याष्टाङ्गमार्गे चरतः पदार्थो न विद्यते ।

एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते माया-
पुरुषस्यार्द्धमत्येषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्य ध्यानेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्याप्रमाणेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्य-
थापि नाम सुभृते मायापुरुषस्यारूपसमापत्तिषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्याष्टसु विमोक्षेषु चरतः पदा दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति शून्यमित्यनिमित्त-
मित्यप्रणिहितमित्यनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोप-
दिशति । जिह्वाऽनित्येति दुःखेत्यनात्मेति शान्तेति शून्येत्यनिमित्ते-
त्यप्रणिहितेत्यनभिसंस्कार इति विविक्तित्युपलम्भयोगेनोपदिशति ।
कायोऽनित्य इति दुःख इत्यनात्मेति शान्त इति शून्य इत्यनि-
मित्त इत्यप्रणिहित इत्यनभिसंस्कार इति विविक्त इत्युपलम्भ-
योगेनोपदिशति । मनोऽनित्यमिति दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति

शून्यमित्यनिमित्तमित्यप्रणिहितमित्यनभिसंस्कार इति विविक्त-
मित्युपलम्भयोगेनोपदिशति ।

रूपमनित्यमिति दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति शून्यमित्यनि-
मित्तमित्यप्रणिहितमित्यनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलम्भयो-
गेनोपदिशति । शब्द*मनित्यमिति दुःखमित्यनात्मेति शान्तमिति
शून्यमित्यनिमित्तमित्यप्रणिहितमित्यनभिसंस्कार इति विविक्तमि-
त्युपलम्भयोगेनोपदिशति । गन्धोऽनित्य इति दुःख इत्यनात्मेति
शान्त इति शून्य इत्यनिमित्त इत्यप्रणिहित इत्यनभिसंस्कार इति
विविक्त इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । रसोऽनित्य इति दुःख इति
अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इत्यप्रणिहित इत्य-
भिसंस्कार इति विविक्त इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । स्पर्शोऽनित्य
इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त
इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कारा इति विविक्ता इत्युपलम्भयो-
गेनोपदिशति । धर्मा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति
शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अन-
भिसंस्कारा इति विविक्ता इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति ।

चक्षुर्विज्ञानमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार
इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति । श्रोत्रविज्ञानमनित्यमिति
दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति ।
अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोप-

* शब्दशब्दस्य पुंलिङ्गे प्रयोगोयुक्तः आदर्शपुस्तके नपुंसकेन निर्दिष्टः ।

दिशति । घ्राणविज्ञानमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति । अनभिसंस्कार इति
विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति । जिह्वाविज्ञानमनित्यमिति
दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति
अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोप-
दिशति । कायविज्ञानमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्त-
मिति शून्यमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्त-
मित्युपलम्भयोगेनोपदिशति मनोविज्ञानमनित्यमिति दुःखमिति
अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति
अनभिसंस्कार इति विविक्तमित्युपलम्भयोगेनोपदिशति ।

चक्षुःसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति । अनभिसंस्कार इति
विविक्त इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । श्रोत्रसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख
इति । अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित
इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति ।
घ्राणसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख इति । अनात्मेति शान्त इति शून्य
इति निमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त
इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति ।

जिह्वासंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति ।
विविक्त इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । कायसंस्पर्शोऽनित्य इति दुःख
इति अनात्मा इति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति

अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगे-
नोपदिशति । मनःसंस्पर्शानित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त
इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार
इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

चक्षुः संस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति
शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभि-
संस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । श्रोत्रसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्य-
मिति । अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितम-
नित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्त-
मिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति । विविक्तमिति उपलम्भ-
योगेनोपदिशति । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति
अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति
अनभिसंस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति
शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभि-
संस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । मनः संस्पर्श-
प्रत्ययवेदितमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

पृथिवीधातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति

शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति
विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अवधातुरनित्य इति
दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति
अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगे-
नोपदिशति । तेजोधातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त
इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार
इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । वायुधातुरनित्य
इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त
इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भ-
योगेनोपदिशति । आकाश धातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति
शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति
अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

विज्ञानधातुरनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति
विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अविद्याऽनित्येति दुःखेति
अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभि-
संस्कार इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । संस्कारा
अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या
इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति
विविक्ता इत्युपलम्भयोगेनोपदिशति । विज्ञानमनित्यमिति दुःख-
मिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणि-
हितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोप-

दिशति । नामरूपमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
 शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
 विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । षडायतनमनित्यमिति
 दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति शून्यमिति अनिमित्तमिति
 अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति विविक्तमिति उपलम्भयोगे-
 नोपदिशति । स्यर्गोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति
 शून्य इति अनिमित्त इति । अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार
 इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । वेदनाऽनित्येति
 दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति । अप्रणिहितेति
 अनभिसंस्कार इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । दृष्ट्या-
 ऽनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति
 अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोप-
 दिशति । उपादानमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
 शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
 विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति । भवोऽनित्य इति दुःख इति
 अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित
 इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।
 जातिरनित्येति दुःखेति अनात्ममिति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति
 अप्रणिहितेति अनभिसंस्कार इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोप-
 दिशति । जरामरणमनित्यमिति दुःखमिति अनात्मेति शान्तमिति
 शून्यमिति अनिमित्तमिति अप्रणिहितमिति अनभिसंस्कार इति
 विविक्तमिति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

दानपारमिताऽनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति
 अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कार इति विविकेति
 उपलम्भयोगेनोपदिशति । शौलपारमिताऽनित्येति दुःखेति अनात्मेति
 शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कार इति
 विविकेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । चान्तिपारमिताऽनित्येति
 दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति
 अनभिसंस्कार इति विविकेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । वीर्य-
 पारमिता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनि-
 मित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविकेति उपलम्भ-
 योगेनोपदिशति । ध्यानपारमिता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति
 शान्तेति शून्येति निमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा
 इति विविकेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । प्रज्ञापारमिताऽनित्येति
 दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति
 अनभिसंस्कारा इति विविकेति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

अध्यात्मशून्यताऽनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति
 अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविकेति
 उपलम्भयोगेनोपदिशति । वहिर्द्विशून्यता अनित्येति दुःखेति
 अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभि-
 संस्कारा इति विविकेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अध्यात्मवहिर्द्वी-
 शून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमि-
 त्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविकेति उपलम्भ-
 योगेनोपदिशति । शून्यता शून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति

[illegible]

विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । स्वलक्षणशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अनुपलम्भशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अभावशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । स्वभावशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अभावस्वभावशून्यता अनित्येति दुःखेति अनात्मेति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारा इति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

स्रत्युपस्थानानि अनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारा इति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । सम्यक् प्रहाणान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारा इति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । ऋद्धिपादा अनित्या इति दुःखाइति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति विविक्ता इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । इन्द्रियान्यनित्यानीति

दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति* विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । वलान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । बोध्यङ्गान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । आर्याष्टाङ्गमार्गोऽनित्य इति दुःख इति अनात्मेति शान्त इति शून्य इति अनिमित्त इति अप्रणिहित इति अनभिसंस्कार इति विविक्त इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । आर्यसत्यान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । ध्यानान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अप्रमाणान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । आरूप्यसमापत्तयोऽनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति

* पूर्वं सर्वत्रानभिसंस्कारा इति पाठः इह तु अनभिसंस्कारानीति विशेष्यलिङ्गभागीतया निर्दिष्टं एवं परत्रापि ।

अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति विविक्ता इति उपलम्भयोगे-
नोपदिशति । विमोक्षा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति
शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभि-
संस्कारा इति विविक्ता इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । अनुपूर्व-
विहारसमापत्तयोऽनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता
इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा
इति विविक्ता इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । शून्यतानिमित्ता-
प्रणिहितविमोक्षमुखान्यनित्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति
शान्तानीति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति
अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।
अभिज्ञा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति
शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा
इति विविक्ता इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । समाधयोऽनित्या
इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति
अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति विविक्ता
इति उपलम्भयोगेनोपदिशति ।

धारणौमुखानि अनित्यानि दुःखानि अनात्मानि शान्तानि
शून्यानि अनिमित्तानि अप्रणिहितानि अनभिसंस्कारानीति
विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । तथागत वल्लानि अनि-
त्यानीति दुःखानीति अनात्मानीति शान्तानीति शून्यानीति
अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्ता-
नीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । वैशारद्यानि अनित्यानीति

दुःखानोति अनात्मानोति शान्तानोति शून्यानीति अनिमित्तानीति अप्रणिहितानीति अनभिसंस्कारानीति विविक्तानीति उपलम्भयोगेनोपदिशति । प्रतिसम्बिदोऽनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति विविक्ता इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । महामैत्री अनित्या इति दुःखा इति अनात्मानति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारेति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । महाकरुणा अनित्येति दुःखेति अनात्मानति शान्तेति शून्येति अनिमित्तेति अप्रणिहितेति अनभिसंस्कारेति विविक्तेति उपलम्भयोगेनोपदिशति । आवेणिकबुद्धधर्मा अनित्या इति दुःखा इति अनात्मान इति शान्ता इति शून्या इति अनिमित्ता इति अप्रणिहिता इति अनभिसंस्कारा इति विविक्ता इति उपलम्भयोगेनोपदिशति । य एकरूपाणि मारकर्माणि नाचष्टे नोपदिशत्ययं बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य पापमित्रं वेदितव्यं । एवं हि सुभूते बोधिसत्त्वेन महासत्त्वेन पापमित्राणि वेदितव्यानि । विदित्वा च परिवर्ज्यितव्यानि ॥ ० ॥

शतसाहस्रयां प्रज्ञापारमितायाः षष्ठः परिवर्त्तः ॥

अथ सप्तमः परिवर्तः ।

अथायुष्मान् सुभृतिर्भगवन्मेतदवोचत् । बोधिसत्त्वो महासत्त्व इति भगवत्युच्यते, कोऽस्य पदार्थः । एवमुक्ते भगवानायुष्मानं सुभृतिमेतदवोचत् । अपदार्थः सुभृते बोधिसत्त्वपदार्थः । तत्कस्य हेतोरनुत्पादो बोधिरनुत्पादः सत्त्वः । नहि सुभृते बोधौपदमस्ति नवासत्त्वे तस्मादपदार्थो बोधिसत्त्वपदार्थः तद्यथापि नाम सुभृते आकाशेऽणुकुनेः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम स्त्रप्रेपदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते मायायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते उदकचन्द्रस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते प्रतिश्रुत्कायाः पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते प्रतिभासस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते विम्बस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतनिर्मितस्य पदं न विद्यते । एवमेव बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभृते मायापुरुषस्याख्याष्टाङ्गमार्गचरतः पदार्थो न विद्यते । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य

प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्थार्यसत्त्वेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य ध्यानेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याऽप्रमाणेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्थार्यसमापत्तिषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याष्टसुविमोक्षेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य नवस्वनुपूर्वविहारसमापत्तिषु चरतः पदं न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य शून्यतानिमित्ताऽप्रणिहितविमोक्षेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्याऽभिज्ञासु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य समाधिषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य धारणीमुखेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य तथागतबल्लेषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य वैशारद्येषु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य प्रतिसम्बित्सु चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य महामैत्र्यां चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्य महाकरुणायां चरतः पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते मायापुरुषस्यावेणिक बुद्धधर्मेषु

चरतः पदार्था न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तयागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य रूपेण न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य रूपस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तयागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य वेदनायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या वेदनायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तयागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य संज्ञायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः संज्ञायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तयागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य संस्कारेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां संस्काराणां ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तयागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य विज्ञाने पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य विज्ञानस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तयागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य चक्षुषि पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य चक्षुषः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो

न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य
 ओत्रेपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य ओत्रस्य ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
 बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः
 सम्यक् समुद्भूत्य प्राणेषदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
 न्तस्य प्राणस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
 मितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य जिक्कायां पदं न विद्यते ।
 तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्या जिक्कायाः । एवमेव सुभूते बोधि-
 सत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न
 विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य
 कायपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य कायस्य ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
 चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
 तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य मनसिपदं न विद्यते । तत्कस्य
 हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य मनसः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महा-
 सत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य
 रूपे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य रूपस्य एवमेव
 सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्व
 पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः
 सम्यक् समुद्भूत्य शब्दे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-

तस्य शब्दस्य । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभृते तथागतस्यार्हतं सम्यक् समुद्भूतस्य गन्धे पदं न विद्यते ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य गन्धस्य । एवमेव सुभृते बोधि-
सत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत-
रस्ये पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य रसस्य । एव-
मेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्या-
र्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य स्पर्शे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमा-
नत्वात्तस्य स्पर्शस्य । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञा-
पारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य धर्मेषु पदं
न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां धर्माणां । एवमेव
सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य चतु-
र्विज्ञाने पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य चतुर्वि-
ज्ञानस्य । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथा-
गतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य श्रोत्रविज्ञाने पदं न विद्यते । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य श्रोत्रविज्ञानस्य । एवमेव सुभृते बोधि-

सत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य प्राणमंस्पर्शं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य प्राणमंस्पर्शस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः समुद्भूतस्य जिह्वामंस्पर्शं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य जिह्वामंस्पर्शस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य कायमंस्पर्शं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य कायमंस्पर्शस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य मनः मंस्पर्शं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य मनः मंस्पर्शस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभृते तयागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य चक्षुः-
संस्पर्शं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य चक्षुःसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदितस्य । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते
तयागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदि-
तस्य । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां

चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदिते पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य मनःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्याऽविद्यायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वान्तस्य अविद्यायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य संस्कारेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोर-

विद्यमानत्वात्तेषां संस्काराणाम् । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य विज्ञाने पदं
न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य विज्ञानस्य । एवमेव
सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः
सम्यक् समुद्भूत्य नामरूपे पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमान-
त्वात्तस्य नाम रूपस्य । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य षडायतने पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्य षडायतनस्य । एवमेव
सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः
सम्यक् समुद्भूत्य स्पर्शं पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
त्तस्य स्पर्शस्य । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापार-
मितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य वेदनायां पदं न विद्यते ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या वेदनायाः । एवमेव सुभृते बोधि-
सत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य
दृष्ट्यायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः
दृष्ट्यायाः । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-

हृतः सम्यक् समुद्रस्य चान्तिपारमितायां पदं न विद्यते । तत्
 कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः चान्तिपारमितायाः । एवमेव सुभृते
 बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो
 न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्रस्य
 वीर्यपारमितायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या
 वीर्यपारमितायाः । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञा-
 पारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्रस्य ध्यानपारमितायां पदं न
 विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या ध्यानपारमितायाः ।
 एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
 बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्या-
 र्हतः सम्यक् समुद्रस्य प्रज्ञापारमितायां पदं न विद्यते । तत्कस्य
 हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः प्रज्ञापारमितायाः । एवमेव सुभृते बोधि-
 सत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न
 विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्रस्या-
 ध्यात्मशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
 त्तस्या अध्यात्मशून्यतायाः । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महाम-
 त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्रस्य वहिर्द्धा-
 शून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या
 वहिर्द्धा शून्यतायाः । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य

प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुध्यात्मवहिर्द्धाशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या अध्यात्मवहिर्द्धाशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य शून्यता शून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः शून्यता शून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य महाशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या महाशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य परमार्थशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः परमार्थशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य संस्कृतशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः संस्कृतशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याऽसंस्कृतशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्या असंस्कृतशून्यतायाः ।

एवमेव सुभृते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो
बोधिमत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथा-
गतस्यार्हतः सम्यक्समुद्भूत्यान्तश्चन्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः अत्यन्तशून्यतायाः । एवमेव सुभृते
बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिमत्त्वपदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक्-
समुद्भूत्यानवरागशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमान-
त्वात्तस्या अनवरागशून्यतायाः । एवमेव सुभृते बोधिमत्त्वस्य
महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिमत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक्समुद्भूत्यानवकार-
शून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वत्तस्यानव-
कारशून्यतायाः । एवमेव सुभृते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञा-
पारमितायाञ्चरतो बोधिमत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक्समुद्भूत्य प्रकृतिशून्यतायां पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वत्तस्याः प्रकृतिशून्यतायाः ।
एवमेव सुभृते बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो
बोधिमत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्-
हतः सम्यक्समुद्भूत्य सर्वधर्माशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः सर्वधर्माशून्यतायाः । एवमेव सुभृते
बोधिमत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिमत्त्वपदार्थो
न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृते तथागतस्यार्हतः सम्यक्समुद्भूत्य
स्वप्नलक्षणशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमान-

त्वात्तस्याः स्वलक्षणशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याऽनुपलम्भशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याऽनुपलम्भशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याभावशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः अभावशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य स्वभावशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः स्वभावशून्यतायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्याभावस्वभावशून्यतायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तस्याः अभावस्वभावशून्यतायाः ।

तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य स्मृत्युपस्थानेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां स्मृत्युपस्थानानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक्सम्बुद्धस्य सम्यक्प्रहाणेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां सम्यक्प्रहाणानां । एवमेव

सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधि-
सत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः
सम्यक् समुद्भूत्य षड्विपादेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतो-
रविद्यमानत्वात्तेषामष्टविपादानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य इन्द्रियेषु
पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषामिन्द्रियाणां ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमिताया-
ञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य वल्लेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य
हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां वल्लानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्य बोध्यङ्गेषु
पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां बोध्यङ्गानां ।
एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्-
हतः सम्यक् समुद्भूत्य मार्गपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्य-
मानत्वात्तस्य मार्गस्य । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्यार्थसत्येषु पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषामार्थसत्यानां । एवमेव
सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्व-

पदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य ध्यानेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां ध्यानानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्याप्रमाणेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषामप्रमाणानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्यारूप्यसमापत्तिषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तास्यामारूप्यसमापत्तीनां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य विमोक्षेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां विमोक्षाणां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतानुपूर्वविहारसमापत्तिषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तास्यामनुपूर्वविहारसमापत्तिनां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूतस्य शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षाणां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो

न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समु-
द्धस्याभिज्ञानुपदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तामा-
मभिज्ञानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
तायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते
तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्धस्य समाधिषु पदं न विद्यते । तत्
कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां समाधीनां । एवमेव सुभूते बोधि-
सत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न
विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्धस्य
धारणीमुखेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां
धारणीमुखानां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञा-
पारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्धस्य तथागतबलेषु पदं न
विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां तथागतबलानां । एव-
मेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागत-
स्यार्हतः सम्यक् समुद्धस्य चतुर्ष्वैशारद्येषु पदं न विद्यते । तत्-
कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषां वैशारद्यानां ।

एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां
चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथा-
गतस्यार्हतः सम्यक् समुद्धस्य चतसृषु प्रतिमस्वित्सु पदं न विद्यते ।
तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तामां प्रतिमस्विदां । एवमेव सुभूते
बोधिसत्त्वस्य महामत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो

न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समु-
 द्भूत्य महाकरुणायां पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वा-
 त्तस्या महाकरुणायाः । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि
 नाम सुभूते तथागतस्यार्हतः सम्यक् समुद्भूत्याष्टादशावेणिकबुद्ध-
 धर्मेषु पदं न विद्यते । तत्कस्य हेतोरविद्यमानत्वात्तेषामावेणिक-
 बुद्धधर्माणां । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमि-
 तायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूतेऽसंस्कृतधातौ संस्कृतधातु पदं न विद्यते ।
 संस्कृतधातवसंस्कृतधातुपदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो
 न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूतेऽनिरोधेपदा न विद्यते ।
 एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायां चरतो
 बोधिसत्त्वपदं न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभूतेऽसंक्षेपाऽव्यवदाने
 पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञा-
 पारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते । तद्यथापि नाम
 सुभूतेऽनभिस्कारे पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य
 महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।
 तद्यथापि नाम सुभूतेऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते
 बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो

न विद्यते । तद्यथापि नाम सुभृतेऽनुपलभ्ये पदं न विद्यते । एवमेव सुभृते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाश्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

आह । कस्य भगवन्ननुत्पादे पदं न विद्यते । कस्यापिरोधे पदं न विद्यते । कस्यासंक्लेगाव्यवदाने पदं न विद्यते । कस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । कस्याऽनुपलभ्ये पदं न विद्यते । भगवानाह । रूपस्य सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । रूपस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । रूपस्याऽसंक्लेगाव्यवदाने पदं न विद्यते । रूपस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । रूपस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । रूपस्याऽनुपलभ्ये पदं न विद्यते । वेदनायाः सुभृते अनुत्पादे पदं न विद्यते । वेदनाया अनिरोधे पदं न विद्यते । वेदनाया असंक्लेगा व्यवदाने पदं न विद्यते । वेदनाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वेदनाया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वेदनाया अनुपलभ्ये पदं न विद्यते । संज्ञायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । संज्ञाया अनिरोधे पदं न विद्यते । संज्ञाया असंक्लेगाव्यवदाने पदं न विद्यते । संज्ञाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । संज्ञाया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । संज्ञाया अनुपलभ्ये पदं न विद्यते । संस्काराणां सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । संस्काराणामनिरोधे पदं न विद्यते । संस्काराणामसंक्लेगाव्यवदाने पदं न विद्यते । संस्काराणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । संस्काराणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । संस्काराणामनुपलभ्ये पदं न विद्यते । विज्ञानस्य

सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । विज्ञानस्थानिरोधे पदं न विद्यते । विज्ञानस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । विज्ञानस्थानभिसंस्कारे पदं न विद्यते । विज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । विज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

चक्षुषः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । चक्षुषोऽनिरोधे पदं न विद्यते । चक्षुषोऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । चक्षुषोऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चक्षुषोऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चक्षुषोऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । श्रोत्रस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । श्रोत्रस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । श्रोत्रस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । श्रोत्रस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । श्रोत्रस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । श्रोत्रस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । घ्राणस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । घ्राणस्थानिरोधे पदं न विद्यते । घ्राणस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । घ्राणस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । घ्राणस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । घ्राणस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । जिह्वायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जिह्वाया अनिरोधे पदं न विद्यते । जिह्वाया असंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । जिह्वाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । जिह्वाया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । जिह्वाया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । कायस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । कायस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । कायस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । कायस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । कायस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कायस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । मनसः

सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । मनसोऽनिरोधे पदं न विद्यते । मनसोऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । मनसोऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । मनसोऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते मनसोऽनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

रूपस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । रूपस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । रूपस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । रूपस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । रूपस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । रूपस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । शब्दस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । शब्दस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । शब्दस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । शब्दस्यानभिसंस्कारे पदं न विद्यते । शब्दस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । शब्दस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । गन्धस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । गन्धस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । गन्धस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । गन्धस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । गन्धस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । गन्धस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । रसस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । रसस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । रसस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । रसस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । रसस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । रसस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । स्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । धर्माणां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न

विद्यते । धर्माणामनिरोधे पदं न विद्यते । धर्माणामसंक्लेशाव्यव-
दाने पदं न विद्यते । धर्माणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते ।
धर्माणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । धर्माणामनुपलम्भे पदं न
विद्यते ।

चक्षुर्विज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । चक्षुर्विज्ञान-
स्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । चक्षुर्विज्ञानस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं
न विद्यते । चक्षुर्विज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चक्षुर्वि-
ज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चक्षुर्विज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं
न विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
श्रोत्रविज्ञानस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्याऽसंक्लेशा-
व्यवदाने पदं न विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न
विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । श्रोत्रविज्ञान-
स्यानुपलम्भे पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं
न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञान-
स्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे
पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
घ्राणविज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्य सुभूते
ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
जिह्वाविज्ञानस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञान-
स्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं
न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । काय-
विज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽनि-

रोधे पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽमंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽमंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । मनविज्ञानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

चक्षुःसंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्या-
ऽनिरोधे पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्याऽसंक्षेपव्यवदाने पदं न
विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्श-
स्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चक्षुःसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धे पदं न
विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । श्रोत्र-
संस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽसंक्षेपव्यवदाने
पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्श-
स्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धे पदं न
विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्श-
स्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्याऽसंक्षेपव्यव-
दाने पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न
विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्या-
ऽनुपलब्धे पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न
विद्यते । जिह्वासंस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्श-

स्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शस्थानभिसंस्कारे
पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
जिह्वासंस्पर्शस्याऽनुपलभ्ये पदं न विद्यते ।

कायसंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धे पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्याऽसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्याऽनुपलब्धे पदं न विद्यते ।

चचुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
चचुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते । चचुःसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदितस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । चचुःसंस्पर्शप्रत्यय-
वेदितस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चचुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्या-
ऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चचुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽनुपपन्नम्
पदं न विद्यते । ओत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न
विद्यते । ओत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
ओत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । ओत्र-
संस्पर्शप्रत्ययवेदितस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । ओत्रसंस्पर्श-
प्रत्ययवेदितस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । ओत्रसंस्पर्शस्याऽनुपपन्नम्

[illegible]

पृथिवीधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । पृथिवीधातो-

रनिरोधे पदं न विद्यते । पृथिवीधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । पृथिवीधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । पृथिवीधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । पृथिवीधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते । अग्निधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अग्निधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । अग्निधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । अग्निधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अग्निधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अग्निधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते । तेजोधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । तेजोधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । तेजोधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । तेजोधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । तेजोधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । तेजोधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते । वायुधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वायुधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । वायुधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । वायुधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वायुधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वायुधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते । आकाशधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । आकाशधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । आकाशधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । आकाशधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आकाशधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । आकाशधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

विज्ञानधातोः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरनिरोधे पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

विद्यते । अविद्यायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अविद्यायाः
 अनिरोधे पदं न विद्यते । अविद्यायाः असंक्रियाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । अविद्यायाः अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अविद्यायाः
 अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अविद्यायाः अनुपलब्धे पदं न
 विद्यते । संस्काराणां सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । संस्कारा-
 णामनिरोधे पदं न विद्यते । संस्काराणामसंक्रियाव्यवदाने पदं
 न विद्यते । संस्काराणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । संस्कारा-
 णामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । संस्काराणामनुपलब्धे पदं न
 विद्यते । विज्ञानस्य सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । विज्ञान-
 स्यानिरोधे पदं न विद्यते । विज्ञानस्यासंक्रियाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । विज्ञानस्यानभिसंस्कारे पदं न विद्यते । विज्ञानस्या-
 ऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । विज्ञानस्यानुपलब्धे पदं न विद्यते ।
 नामरूपस्य सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । नामरूपस्याऽनिरोधे
 पदं न विद्यते । नामरूपस्यासंक्रियाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 नामरूपस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । नामरूपस्याऽप्रादु-
 र्भावे पदं न विद्यते । नामरूपस्याऽनुपलब्धे पदं न विद्यते ।
 षडायतनस्य सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । षडायतनस्याऽनिरोधे
 पदं न विद्यते । षडायतनस्यासंक्रियाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 षडायतनस्यानभिसंस्कारे पदं न विद्यते । षडायतनस्याऽप्रादुर्भावे
 पदं न विद्यते । षडायतनस्याऽनुपलब्धे पदं न विद्यते । स्पर्शस्य
 सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
 स्पर्शस्यासंक्रियाव्यवदाने पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनभिसंस्कारे पदं

न विद्यते । स्पर्शस्याप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । स्पर्शस्याऽनुपलम्भे
 पदं न विद्यते । वेदनायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
 वेदनाया अनिरोधे पदं न विद्यते । वेदनाया असंक्लेशाव्यवदाने
 पदं न विद्यते । वेदनाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वेद-
 नाया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वेदनाया अनुपलम्भे पदं न
 विद्यते । तृष्णायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । तृष्णाया
 अनिरोधे पदं न विद्यते । तृष्णाया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । तृष्णाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । तृष्णाया
 अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । तृष्णाया अनुपलम्भे पदं न विद्यते ।
 उपादानस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । उपादानस्याऽनिरोधे
 पदं न विद्यते । उपादानस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 उपादानस्याऽनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । उपादानस्याऽप्रादुर्भावे
 पदं न विद्यते । उपादानस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते । भवस्य
 सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । भवस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
 भवस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । भवस्याऽनभिसंस्कारे पदं
 न विद्यते । भवस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । भवस्याऽनुपलम्भे
 पदं न विद्यते । जातेः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जातेर-
 निरोधे पदं न विद्यते । जातेरसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 जातेरनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । जातेरप्रादुर्भावे पदं न
 विद्यते । जातेरनुपलम्भे पदं न विद्यते । जरामरणस्य सुभूते-
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । जरामरणस्याऽनिरोधे पदं न विद्यते ।
 जरामरणस्याऽसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । जरामरणस्याऽन-

भिसंस्कारे पदं न विद्यते । जरामरणस्याऽप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । जरामरणस्याऽनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

दानपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । दानपारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । दानपारमिताया असंक्रेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । दानपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । दानपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । दानपारमिताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । शीलपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । शीलपारमिताया असंक्रेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । शीलपारमिताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । चान्तिपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया असंक्रेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । चान्तिपारमिताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । वीर्यपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया असंक्रेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वीर्यपारमिताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । ध्यानपारमितायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । ध्यान-

पारमिताया अनिरोधे पदं न विद्यते । ध्यानपारमिताया असंक्ते-
 शायवदाने पदं न विद्यते । ध्यानपारमिताया अनभिसंस्कारे पदं
 न विद्यते । ध्यानपारमिताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । ध्यान-
 पारमिताया अनुपलब्धे पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमितायाः सुभूते
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमिताया अनिरोधे पदं न
 विद्यते । प्रज्ञापारमिताया असंक्ते शायवदाने पदं न विद्यते ।
 प्रज्ञापारमिताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमि-
 ताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । प्रज्ञापारमिताया अनुपलब्धे
 पदं न विद्यते ।

अध्यात्मशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अध्यात्म-
 शून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अध्यात्मशून्यताया असंक्ते-
 शायवदाने पदं न विद्यते । अध्यात्मशून्यताया अनभिसंस्कारे
 पदं न विद्यते । अध्यात्मशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
 अध्यात्मशून्यताया अनुपलब्धे पदं न विद्यते । वहिर्द्वांशून्यतायाः
 सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वहिर्द्वांशून्यताया अनिरोधे पदं न
 विद्यते । वहिर्द्वांशून्यताया असंक्ते शायवदाने पदं न विद्यते ।
 वहिर्द्वांशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वहिर्द्वांशून्यताया
 अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । वहिर्द्वांशून्यताया अनुपलब्धे पदं न
 विद्यते । अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
 अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अध्यात्मवह्नि-
 र्द्वांशून्यताया असंक्ते शायवदाने पदं न विद्यते । अध्यात्मवह्निर्द्वां-
 शून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अध्यात्मवह्निर्द्वांशून्य-

ताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अध्यात्मवह्निर्द्वाशून्यताया अनु-
पलब्धे पदं न विद्यते । शून्यताशून्यतायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न
विद्यते । शून्यताशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । शून्यता-
शून्यतायाः अमंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । शून्यताशून्यताया
अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । शून्यताशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं
न विद्यते । शून्यताशून्यताया अनुपलब्धे पदं न विद्यते । महा-
शून्यतायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । महाशून्यताया अनि-
रोधे पदं न विद्यते । महाशून्यताया अमंक्ते शाव्यवदाने पदं न
विद्यते । महाशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । महा-
शून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । महाशून्यताया अनुपलब्धे
पदं न विद्यते । परमार्थशून्यतायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते ।
परमार्थशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । परमार्थशून्यताया
अमंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । परमार्थशून्यताया अनभिसं-
स्कारे पदं न विद्यते । परमार्थशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न
विद्यते । परमार्थशून्यताया अनुपलब्धे पदं न विद्यते । संस्कृत-
शून्यताया सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । संस्कृतशून्यताया अनि-
रोधे पदं न विद्यते । संस्कृतशून्यताया अमंक्ते शाव्यवदाने पदं न
विद्यते । संस्कृतशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । संस्क्रु-
तशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । संस्कृतशून्यताया अनुप-
लब्धे पदं न विद्यते । असंस्कृतशून्यतायाः सुभृतेऽनुत्पादे पदं
न विद्यते । असंस्कृतशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । असं-
स्कृतशून्यताया अमंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । असंस्कृतशून्यताया

अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । असंस्कृतशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । असंस्कृतशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यताया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अत्यन्तशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । अनवरागशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अनवरागशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अनवरागशून्यताया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । अनवरागशून्यतायाः अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अनवरागशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अनवरागशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । अनवकारशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अनवकारशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अनवकारशून्यताया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । अनवकारशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अनवकारशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अनवकारशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । प्रकृतिशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । सर्वधर्मशून्यतायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । सर्वधर्मशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । सर्व-

[illegible]

अभावस्वभावशून्यताया अनिरोधे पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया असंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया अनभिस्कारे पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया अप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अभावस्वभावशून्यताया अनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

सृत्युपस्थानानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । सृत्युपस्थानानामनिरोधे पदं न विद्यते । सृत्युपस्थानानामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । सृत्युपस्थानानामनभिस्कारे पदं न विद्यते । सृत्युपस्थानानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । सृत्युपस्थानानामनुपलम्भे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामनिरोधे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामनभिस्कारे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । सम्यक्प्रहाणानामनुपलम्भे पदं न विद्यते । ऋद्धिपादानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । ऋद्धिपादानामनिरोधे पदं न विद्यते । ऋद्धिपादानामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । ऋद्धिपादानामनभिस्कारे पदं न विद्यते । ऋद्धिपादानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । ऋद्धिपादानामनुपलम्भे पदं न विद्यते ।

इन्द्रियाणां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामनिरोधे पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामनभिस्कारे पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । इन्द्रियाणामनुपलम्भे पदं न विद्यते । बलानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । बलानामनिरोधे पदं न विद्यते ।

बलानामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । बलानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । बलानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । बलानामनुपलम्भे पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानानामनिरोधे पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । बोध्यज्ञानामनुपलम्भे पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्य सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्यानिरोधे पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्यासंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्यानभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्याप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । आर्याष्टाङ्गमार्गस्यानुपलम्भे पदं न विद्यते । आर्यासत्यानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । आर्यासत्यानामनिरोधे पदं न विद्यते । आर्यासत्यानामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । आर्यासत्यानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आर्यासत्यानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । आर्यासत्यानामनुपलम्भे पदं न विद्यते । ध्यानानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । ध्यानानामनिरोधे पदं न विद्यते । ध्यानानामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । ध्यानानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । ध्यानानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । ध्यानानामनुपलम्भे पदं न विद्यते । अप्रमाणानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अप्रमाणानामनिरोधे पदं न विद्यते । अप्रमाणानामसंक्षेपाव्यवदाने पदं न विद्यते । अप्रमाणानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अप्रमाणानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अप्रमाणाना-

मनुपलभ्ये पदं न विद्यते । आरूप्यसमापत्तीनां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । आरूप्यसमापत्तीनामनिरोधे पदं न विद्यते । आरूप्यसमापत्तीनामसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । आरूप्यसमापत्तीनामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आरूप्यसमापत्तीनामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । आरूप्यसमापत्तीनामनुपलभ्ये पदं न विद्यते । विमोक्षाणां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । विमोक्षाणामनिरोधे पदं न विद्यते । विमोक्षाणामसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । विमोक्षाणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । विमोक्षाणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । विमोक्षाणामनुपलभ्ये पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्तीनां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्तीनामनिरोधे पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्तीनामसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्तीनामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्तीनामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । अनुपूर्वविहारसमापत्तीनामनुपलभ्ये पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानामनिरोधे पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानामसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । शून्यतानिमित्ताप्रणिहितविमोक्षमुखानामनुपलभ्ये पदं न विद्यते । अभिज्ञानां सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । अभिज्ञानामनिरोधे पदं न विद्यते ।

अभिज्ञानामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । अभिज्ञानामनभिसं-
 स्कारे पदं न विद्यते । अभिज्ञानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते ।
 अभिज्ञानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । समाधीनां सुभृतेऽनुत्पादे
 पदं न विद्यते । समाधीनामनिरोधे पदं न विद्यते । समाधीना-
 मसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । समाधीनामनभिसंस्कारे पदं न
 विद्यते । समाधीनामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । समाधीनामनुप-
 लब्धे पदं न विद्यते । धारणीमुखानां सुभृतेऽनुत्पादे पदं न
 विद्यते । धारणीमुखानामनिरोधे पदं न विद्यते । धारणीमुखा-
 नामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । धारणीमुखानामनभिसंस्कारे
 पदं न विद्यते । धारणीमुखानामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । धार-
 णीमुखानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । तथागतवल्लानां सुभृते-
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । तथागतवल्लानामनिरोधे पदं न
 विद्यते । तथागतवल्लानामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । तथा-
 गतवल्लानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । तथागतवल्लानामप्रादु-
 र्भावे पदं न विद्यते । तथागतवल्लानामनुपलब्धे पदं न विद्यते ।
 वैशारद्यानां सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । वैशारद्यानामनिरोधे
 पदं न विद्यते । वैशारद्यानामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 वैशारद्यानामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । वैशारद्यानामप्रादुर्भावे
 पदं न विद्यते । वैशारद्यानामनुपलब्धे पदं न विद्यते । प्रतिम-
 त्विदां सुभृतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । प्रतिमत्विदामनिरोधे पदं
 न विद्यते । प्रतिमत्विदामसंक्ते शाव्यवदाने पदं न विद्यते । प्रति-
 मत्विदामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । प्रतिमत्विदामप्रादुर्भावे

पदं न विद्यते । प्रतिसम्बिदामनुपलम्भे पदं न विद्यते । महा-
 मैत्र्याः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । महामैत्र्या अनिरोधे पदं
 न विद्यते । महामैत्र्या असंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते । महा-
 मैत्र्या अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । महामैत्र्या अप्रादुर्भावे
 पदं न विद्यते । महामैत्र्या अनुपलम्भे पदं न विद्यते । महाक-
 रूणायाः सुभूतेऽनुत्पादे पदं न विद्यते । महाकरूणाया अनिरोधे
 पदं न विद्यते । महाकरूणाया असंक्लेशाव्यवदाने पदं न
 विद्यते । महाकरूणाया अनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । महाक-
 रूणाया अनुपलम्भे पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणां सुभूते-
 ऽनुत्पादे पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणामनिरोधे पदं न
 विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणामसंक्लेशाव्यवदाने पदं न विद्यते ।
 आवेणिकबुद्धधर्माणामनभिसंस्कारे पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्ध-
 धर्माणामप्रादुर्भावे पदं न विद्यते । आवेणिकबुद्धधर्माणामनुपलम्भे
 पदं न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते रूपस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न
 विद्यते । वेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते ।
 संज्ञाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । संस्काराणामत्य-
 न्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । विज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ
 निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य
 प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वस्य पदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुषोऽत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न
 विद्यते । श्रोत्रस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । घ्राणस्या-

त्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । जिह्वाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । कायस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । मनसोऽत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते रूपस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । शब्दस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । गन्धस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । रसस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । स्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । धर्माणामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुर्विज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । श्रोत्रविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । घ्राणविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । जिह्वाविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । कायविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । मनोविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुःसंस्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शविज्ञानस्यात्यन्त-

विशुद्धौ पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शविज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । मनःसंस्पर्शस्यात्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते चक्षुःसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । श्रोत्रसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ पदं न विद्यते । घ्राणसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । जिह्वासंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । कायसंस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । मनः संस्पर्शप्रत्ययवेदनाया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते पृथिवीधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । अग्नीधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । तेजोधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । वायुधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । आकाशधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । विज्ञानधातोरत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । एवमेव सुभूते बोधिसत्त्वस्य महासत्त्वस्य प्रज्ञापारमितायाञ्चरतो बोधिसत्त्वपदार्थो न विद्यते ।

तद्यथापि नाम सुभूते अविद्याया अत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । संस्काराणामत्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । विज्ञानस्यात्यन्तविशुद्धौ निमित्ते पदं न विद्यते । नामरूपस्यात्यन्त-

•Mārkaṇḍeya Purāṇa, (English) Fasc. 1-7 @ 1/10 each	...	...	1	14
•Mīmāṃsā Darśana, Fasc. 10-19 @ 1/10 each	...	...	6	4
Nyāyavārtika, Fasc. 1-6 @ 1/10 each	...	...	3	12
•Nirukta, Vol. IV, Fasc. 1-3 @ 1/10 each	...	...	5	0
•Nīṭisāra, Fasc. 3-5 @ 1/10 each	...	...	1	14
Nīṭyācārapaddhati, Fasc. 1-7 @ 1/10 each	...	...	4	6
Nīṭyācārapradīpa, Vol. I, Fasc. 1-8, Vol. II, Fasc. 1-2, @ 1/10 each	...	...	6	4
Nyāyabinduṭīkā, Fasc. 1 @ 1/10 each	...	...	0	10
•Nyāya Kusumāñjali Prakaraṇa, Vol. I, Fasc. 2-6; Vol. II, Fasc. 1-3 @ 1/10 each	...	...	5	0
Padumāwati, Fasc. 1-5 @ 2/-	...	...	10	0
•Pariśiṣṭa Parvan, Fasc. 3-5 @ 1/10 each	...	...	1	14
Prākṛita-Pāṇgalam, Fasc. 1-7 @ 1/10 each	...	...	4	6
Parikṣā Mukhasūtra	...	...	1	0
Prithivīrāj Rāsa, Part II, Fasc. 1-5 @ 1/10 each	...	...	3	2
Ditto (English) Part II, Fasc. 1 @ 1/- each	...	...	1	0
Prākṛita Lakṣaṇam, Fasc. 1 @ 1/8 each	...	...	1	8
Parācāra Smṛti, Vol. I, Fasc. 1-8, Vol. II, Fasc. 1-6; Vol. III, Fasc. 1-6 @ 1/10 each	...	...	12	8
Parācāra, Institutes of (English) @ 1/- each	...	...	1	0
Parikṣamukha Sūtram	...	...	1	0
Prabandhacintāmaṇi (English) Fasc. 1-3 @ 1 1/4 each	...	...	3	12
Rasarnavam, Fasc. 1-2	...	...	2	8
Saddarśana-Samuccaya, Fasc. 1-2 @ 1/10 each	...	...	1	4
•Sāma Vēda Saṁhitā, Vols. I, Fasc. 7-10; II, 1-6; III, 1-7; IV, 1-6; V, 1-8 @ 1/10 each	...	...	19	6
Samarāṅga Kāva, Fasc. 1-2, @ 1/10	...	...	1	4
Sāṅkhyā Sūtra Vṛtti, Fasc. 1-4 @ 1/10 each	...	...	2	8
Ditto (English) Fasc. 1-3 @ 1/- each	...	...	3	0
•Sāṅkhyā Vijaya, Fasc. 2-3 @ 1/10 each	...	...	1	4
Srāddha Kriyā Kaumudī, Fasc. 1-6 @ 1/10 each	...	...	3	12
Sragdharā Stotra (Sanskrit and Tibetan)	...	...	2	0
•Srauta Sūtra Lūpayaṇa, Fasc. 4-9 @ 1/10 each	...	...	3	12
Ditto Ashtalayana, Fasc. 4-11 @ 1/10 each	...	...	5	0
Saṅgṛāha Saṁhitā, (Eng.) Fasc. 1 @ 1/- each	...	...	1	0
Suddhi Kaumudī, Fasc. 1-4 @ 1/10 each	...	...	2	8
•Taittiriya Brahmanā, Fasc., 11-25 @ 1/10 each	...	...	9	6
Ditto Pratisaṅkhyā, Fasc. 1-3 @ 1/10 each	...	...	1	14
•Taittirīya Saṁhitā, Fasc. 27-45 @ 1/10 each	...	...	11	14
•Tāṇḍya Brāhmaṇa, Fasc. 10-19 @ 1/10 each	...	...	6	4
Tantra Vārtika (English) Fasc. 1-6 @ 1/4	...	...	7	8
•Tattva Cintāmaṇi, Vol. I, Fasc. 1-9; Vol. II, Fasc. 2-10; Vol. III, Fasc. 1-2; Vol. IV, Fasc. 1; Vol. V, Fasc. 1-5; Part IV, Vol. II, Fasc. 1-12 @ 1/10 each	...	...	13	12
Tattvārthādhigama Sūtram, Fasc. 1-3 @ 1/10	...	...	1	14
Trikāṇḍa-Maṇḍanam, Fasc. 1-3 @ 1/10	...	...	1	14
Tol'si Satsai, Fasc. 1-5 @ 1/10	...	...	3	2
•Upamita-bhava-prapañca-kathā, Fasc. 1, 5-13 @ 1/10 each	...	...	6	4
Uvācagadagāṇa, (Text and English) Fasc. 1-6 @ 1/-	...	...	6	4
Vallāla Carita, Fasc. 1 @ 1/10	...	...	0	10
Varṇa Kriyā Kaumudī, Fasc. 1-6 @ 1/10	...	...	3	12
•Vāya Purāṇa, Vol. I, Fasc. 3-6; Vol. II, Fasc. 1-7; @ 1/10 each	...	...	6	14
Vidhāna Pārijāta, Fasc. 1-8; Vol. II, Fasc. 1 @ 1/10	...	...	5	10
Ditto Vol. II, Fasc. 2-3, @ 1/4	...	...	2	8
Vivādaratnākara, Fasc. 1-7 @ 1/10 each	...	...	4	6
Vṛhat Svayambhū Purāṇa, Fasc. 1-6 @ 1/10	...	...	3	12
•Yoga Aphorisms of Patañjali, Fasc. 3-5 @ 1/10 each	...	...	1	14
Yogaśāstra, Fasc. 1-2	...	...	2	8

Tibetan Series.

•Dāṇḍakaśāstra, Vol. I	...	...	2	0
A Lower Ladakhi version of Kesarsaga, Fasc. 1-4, @ 1/- each	...	...	4	0
Nyayabindu of Dharmakīrti, Fasc. 1	...	...	1	0
Pag-Sam S'hi Tin, Fasc. 1-4 @ 1/- each	...	...	4	0
Rtogs brjod āpaṅg hkhri S'iñ (Tib. & Sans. Aradaña Kalpalatā) Vol. I, Fasc. 1-6 Vol. II, Fasc. 1-5 @ 1/- each	...	...	11	0
Ster-Phyin, Vol. I, Fasc. 1-5; Vol. II, Fasc. 1-3; Vol. III, Fasc. 1-6 @ 1/ each	...	...	14	0

Arabic and Persian Series.

•Almughni, with Index, (Text) Fasc. 1-13 @ 1/10 each	...	...	8	2
Al-Mughaddasi (English) Vol. I, Fasc. 1-3 @ 1/-	...	...	3	0
Āin-i-Akbarī, Fasc. 1-22 @ 1/8 each	...	...	33	0
Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1-7, Vol. II, Fasc. 1-5, Vol. III, Fasc. 1-5, @ 2/- each	...	...	34	0

* The other Fasciculi of these works are out of stock, and complete copies cannot be supplied.

Ditto	Stenglish Vol. I, Fasc. 1-6 @ 1/4/ each	17	0
Arabic Bibliography, by Dr. A Sprenger @ 10/	...	...	0
*Bādsāhnāmah, with Index, Fasc. 1-19 @ 10/ each	...	Rs. 11	14
Conquest of Syria, Fasc. 1-9 @ 10/ each	...	5	10
Catalogue of Arabic Books and Manuscripts 1-2 @ 1/- each	...	2	0
Catalogue of the Persian Books and Manuscripts in the Library of the Asiatic Society of Bengal, Fasc. 1-3 @ 1/- each	...	3	0
Dictionary of Arabic Technical Terms, and Appendix Fasc. 1-21 @ 1/8/ each	...	31	8
Farnang-i-Rashidī, Fasc. 1-14 @ 1/8/ each	...	21	0
Fihrist-i-Tusi, or Tūsy's list of Shy'ah Books, Fasc. 1-4 @ 1/- each	...	4	0
Futūn-nsh-Shāh of Wāqidi, Fasc. 1-9 @ 10/ each	...	5	10
Ditto of Āzādi, Fasc. 1-4 @ 10/ each	...	2	8
History of Gujrat	...	1	0
Haft Asmān, History of the Persian Masnawi, Fasc. 1 @ 1/2/ each	Rs. 0	12	
History of the Caliphs, (English) Fasc. 1-6 @ 1/4/ each	...	7	8
Iqālnamah-i-Jahāngiri, Fasc. 1-3 @ 10/ each	...	1	14
Isābah, with Supplement, 51 Fasc. @ 1/- each	...	51	0
Ma'āshir-i-'Ālamgiri, Fasc. 1-6 @ 10/ each	...	3	12
Ma'āshir-ul-Umarā, Vol. I, Fasc. 1-9; Vol. II, Fasc. 1-9; Vol. III, 1-10; Index to Vol. I, Fasc. 10-11; Index to Vol. II, Fasc. 10-12; Index to Vol. III, Fasc. 11-12 @ 1/ each	...	35	0
Maghāzi of Wāqidi, Fasc. 1-5 @ 10/ each	...	3	2
Muntakhabu-t-Tāwarikh, Fasc. 1-15 @ 10/ each	...	9	6
Ditto (English) Vol. I, Fasc. 1-7; Vol. II, Fasc. 1-5 and 3 Indexes; Vol. III, Fasc. 1 @ 1/- each	...	16	0
Muntakhabu-l-Lubāb, Fasc. 1-19 @ 10/ each	...	11	14
Nukhibatu-l-Fikr, Fasc. 1 @ 10/	...	0	10
Nizāmī's Khiradnāmah-i-Iskandari, Fasc. 1-2 @ 1/2 each	...	1	8
Qawāninu 's-Sayyad of Khuda Yar Khan 'Abbasi, edited in the original Persian with English notes by Lieut.-Col. D. C. Phillott	...	5	0
Riyāzu-s-Salātīn, Fasc. 1-5 @ 10/ each	...	3	2
Ditto (English) Fasc. 1-5 @ 1/-	...	5	0
Tabaquat-i-Nasiri (English), Fasc. 1-14 @ 1/- each	...	14	0
Ditto Index	...	1	0
Tānkh-i-Firūz Shāhi of Ziyān-d-dīn Barni, Fasc. 1-7 @ 10/ each	...	4	6
Tārīkh-i-Firūzshāhi, of Shams-i-Sirāj Aif, Fasc. 1-6 @ 10/ each	...	3	12
Ten Ancient Arabic Poems, Fasc. 1-2 @ 1/8/ each	...	3	0
Tazuk-i-Jahāngiri (Eng.) Fasc. 1 @ 1/-	...	1	0
Wis o Rāmin, Fasc. 1-5 @ 10/ each	...	3	2
Zafarnāmah, Vol. I, Fasc. 1-9, Vol. II, Fasc. 1-8 @ 10/ each	...	10	10

ASIATIC SOCIETY'S PUBLICATIONS.

1. ASIATIC RESEARCHES. Vols. XIX and XX @ 10/- each ... 20 0
  2. PROCEEDINGS of the Asiatic Society from 1870 to 1904 @ 8/ per No.
  3. JOURNAL of the Asiatic Society for 1870 (8), 1871 (7), 1872 (8), 1873 (8), 1874 (8), 1875 (7), 1876 (7), 1877 (8), 1878 (8), 1879 (7), 1880 (8), 1881 (7), 1882 (6), 1883 (5), 1884 (6), 1885 (6), 1886 (8), 1887 (7), 1888 (7), 1889 (10), 1890 (11), 1891 (7), 1892 (8), 1893 (11), 1894 (8), 1895 (7), 1896 (8), 1897 (8), 1898 (8), 1899 (8), 1900 (7), 1901 (7), 1902 (9), 1903 (8), 1904 (16) @ 1/8 per No. to Members and @ 2/- per No. to Non-Members.
- N.B.—The figures enclosed in brackets give the number of Nos. in each Volume.
4. Journal and Proceedings, N.S., 1905, to date (Nos. 1-4 of 1905 are out of stock), @ 1-8 per No. to Members and Rs. 2 per No. to Non-Members.
  5. Memoirs, 1905, to date. Price varies from number to number. Discount of 25% to Members.
  6. Centenary Review of the Researches of the Society from 1784-1883 3 0
  7. Catalogue of the Library of the Asiatic Society, Bengal, Part I, A to E; Part 2, F to M ... 4 0
  8. Moore and Hewitson's Descriptions of New Indian Lepidoptera, Parts I-III, with 8 coloured Plates, 4to, @ 6/- each ... 18 0
  9. Kaṣmīraḥabdāmṛta, Parts I and II @ 1/8/ ... 3 0
  10. Persian Translation of Hajī Baba of Ispahan, by Hajī Shaiikh Ahmad-i-Kirmasi, and edited with notes by Major D. C. Phillott. ... 10 0

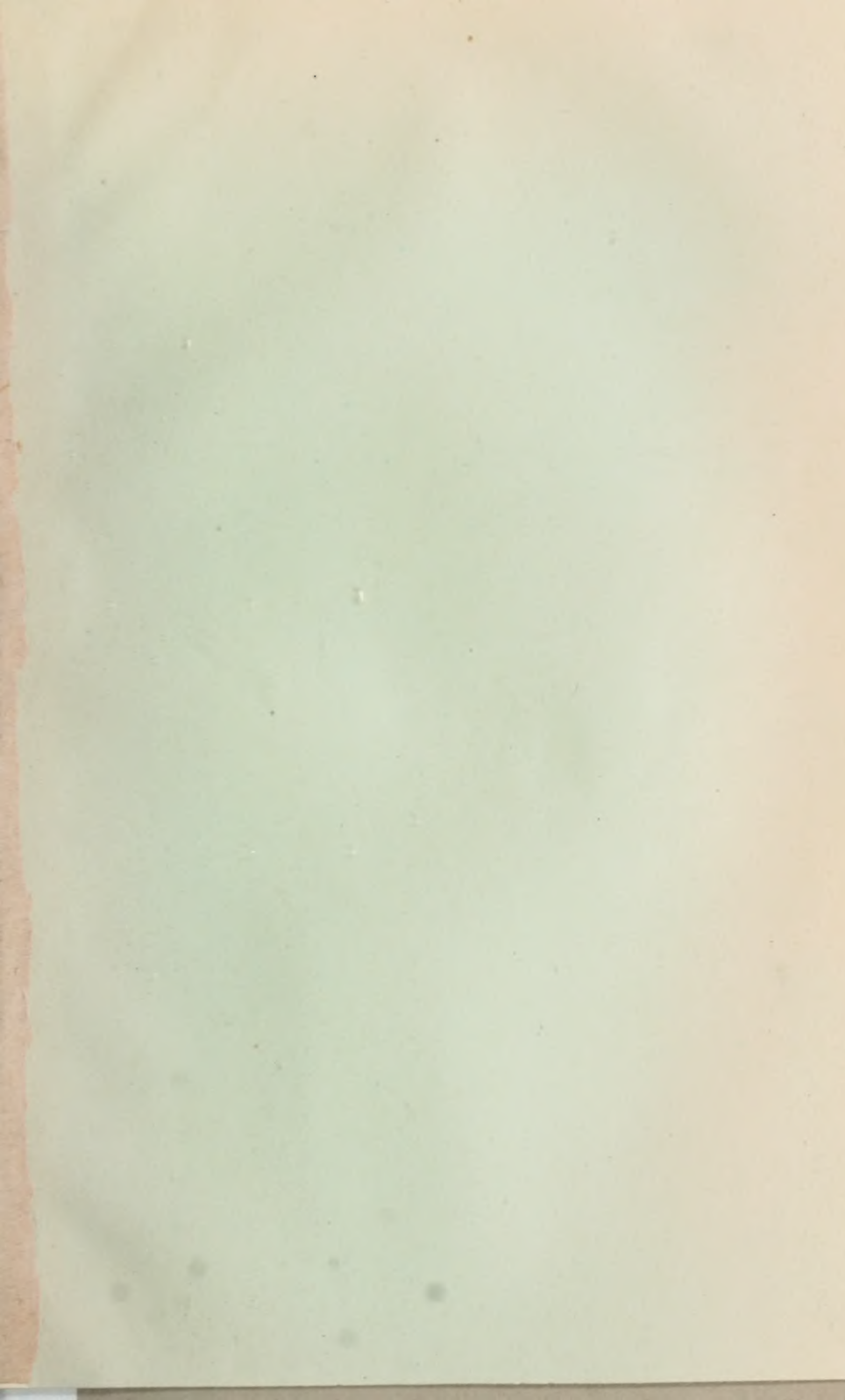
Notice of Sanskrit Manuscripts, Fasc. 1-34 @ 1/- each ... 34 0
 Nepalese Buddhist Sanskrit Literature, by Dr. R. L. Mitra ... 5 0

N.B.—All Cheques, Money Orders, &c., must be made payable to the "Treasurer, Asiatic Society," only.

Books are supplied by V.P.P.

30-11-09.

825/1/57

EL   Prajnaparamitas. Satasaha-
1411   strika
P7S3   Satasahastrika prajna-
1902   paramita
pt.1
fasc. 13

University of Toronto   Roberts

*****

25   Nov   02

